

Monimutkaiset yhteiskunnalliset ongelmat ja niiden ratkaiseminen

Rikksentorjuntaneuvoston 25-vuotisjuhlaseminaarissa osallistujilla oli mahdollisuus kuunnella ruotsalaista akateemikkoa Thomas Jordania, joka piti kiinnostavan esitelmän monimutkaisista yhteiskunnallisista ongelmista (engl. ”wicked issues”) ja avaimista niiden ratkaisemiseen. Jordanin mielestä näille ongelmille on yhteistä mm. se, että niiden syyt ja seuraukset ovat monitahoiset ja niiden ratkaisemiseen tarvitaan pitkäjänteistä työtä monen toimijan taholta.

Esitelmässään Jordan korosti, ettei näitä ongelmia voi ratkaista tai pitää kurissa ilman tietoisuutta niiden monimutkaisuudesta tai rakentavaa yhteistyötä ja aktiivista vuoropuhelua. Kaikkien keskeisten toimijoiden perspektiivi ongelmien syihin, seurauksiin ja ratkaisumalleihin tulee ottaa huomioon, jotta työ olisi tehokasta. Jordan havainnollisti perspektiivijattelunsa käyttäen nelikenttää, jossa eri toimijoiden kiinnostuksen kohteena oli joko yksilöihin tai yhteisöön vaikuttaminen joko suoraan tai kannustimia muuttamalla:

	Sisäinen perspektiivi	Ulkoinen perspektiivi
Yksilö-taso	Halutaan vaikuttaa suoraan yksilön käyttäytymiseen esim. koulutuksen kautta tai muuttamalla hänen arvonsa, mielipiteensä tai minäkuvaansa	Halutaan vaikuttaa yksilöön kannustimien kautta esim. lisäämällä valvontaa, selventämällä odotuksia ja velvoitteita, tai tiukentamalla rangaistuksia
Yhteisö-taso	Halutaan vaikuttaa suoraan yhteisöön esim. tiedottamisen kautta, mobilisoimalla tiettyjä ryhmiä tai antamalla hyviä roolimalleja	Halutaan vaikuttaa yhteisöön esim. muuttamalla politiikkaa, lainsäädäntöä, vastuualueita rutiineja, tai lisäämällä resursseja

Perspektiivistä riippuen esimerkiksi ilkeiden vastainen työ voi siten keskittyä esim. suoraan vuoropuheluun pahantekijöiden kanssa, vanhempien mobilisointiin, valvontakomiteoiden perustamiseen tai nuorisotilojen rakentamiseen.

Esitelmänsä lopussa Jordan antoi seminaarin osallistujille käytännön ohjeita siitä, miten eri perspektiivejä voi huomioida rikksentorjuntatyön eri vaiheissa. Jordan korosti eritoten osallistavan suunnittelun tärkeyttä painottaen, että syy-seuraus suhteita, tarvittavia toimenpiteitä ja sopivia tavoitteita aina tulisi pohtia yhdessä. Työn seuranta ja arviointia kannattaa myös toteuttaa yhteistyössä, jotta työn edistymisen ja vaikuttavuuden arviointiinkin saadaan eri näkökulmia.

Catharina Groop, suunnittelija, oikeusministeriö